

دختران دشمن شکن

چگونه دختران با الگو برداری از دختران در کاروان ابا عبا...^(ع) می‌توانند جهان را تکان دهند

سیده مریم پورحسینی
استاد حوزه و دانشگاه

محبا جعفری عاشورا تنها رویدادی در دل تاریخ نیست؛ کلاسی زنده و الهام بخش برای مردمانی است که در پی هویتی مستقل اند. اما کمی اختصاصی تر، چگونه می‌توان در دنیای پرهیاهوی امروز از دختری الگو گرفت که در مجلس یزید با وقاری خیره کننده ایستاد؟ در این گفت‌وگو با سیده مریم پورحسینی، استاد حوزه و دانشگاه، به بررسی نقش دختران در کاروان ابا عبا...^(ع) پرداخته ایم تا ببینیم چگونه می‌توان درس‌های «تاب آوری»، «آگاهی» و «شجاعت» عاشورایی را با دغدغه‌ها و ذائقه دختران دهه هشتادی پیوند زد.

رقیه^(س) حضوری جهانی در عاشورا

امام حسین^(ع) برای جنگ حرکت نکردند، بلکه دشمن جنگ را بر ایشان تحمیل کرد؛ چرا که امام اساساً روحیه جنگ طلبی نداشتند. با این حال، مسئله رسالت و تبلیغ دین در جامعه اسلامی مطرح بود. حضور امام حسین^(ع) با خانواده و دخترانشان در کنار اصحابی که همراه ایشان بودند، به معنای تبلیغ دین است و نشان می‌دهد که از ابتدا قصد جنگ نداشتند. رسالت تبلیغ دین و انعکاس جهانی آن در برنامه ایشان قرار داشت و با توجه به ابعاد عاطفی، این مسیر را طی کردند. حضور فرزندان نیز ویژگی خاصی داشت و می‌توانست فضا را عاطفی تر کند؛ شاید در چنین فضایی دشمن تصمیمات بهتری می‌گرفت. اما در نهایت دشمن نهایت خشونت خود را در روز عاشورا نشان داد. وقتی روضه حضرت رقیه^(س) را می‌شنوید، هم به بینش و آگاهی آن کودک سه ساله پی می‌برید و هم می‌بینید که چگونه ابعاد عاطفی عاشورا جهانی می‌شود. امام حسین^(ع) با این انتخاب شایسته توانستند بعد عاطفی عاشورا را در مقیاسی جهانی تقویت کنند.

هنری به نام مدیریت زینبی

در ابتدا گفتم سه مهارت اصلی وجود دارد که شامل ارتباط با خداوند، پیامبر^(ص) و خانواده است که خداوند به کودک هدیه می‌دهد و در خانواده این مهارت‌ها رشد داده می‌شود. دخترانی که در روز عاشورا حضور داشتند، بی تردید با تاریخ و آنچه پیش از آن بر اهل بیت^(ع) گذشته بود آشنایی

علی است که علی اکبر و علی اصغر در تاریخ مشهور است. هنگامی که حضرت برای نام گذاری این اهتمام را دارند، قطعاً برای الگوی تربیتی خانواده هم دارند. در ادامه می‌توان به روایتی اشاره کرد که مرحوم علامه طباطبایی در المیزان، ذیل آیه ۳۰ سوره مبارکه روم نقل می‌کند. مضمون این روایت چنین است که پیامبر^(ص) می‌فرماید: کودک را هنگام گریه تنبیه نکنید؛ زیرا گریه او در چهار ماه نخست، شهادت به یگانگی خداوند است؛ در چهار ماه دوم، شهادت به رسالت پیامبر^(ص)؛ و در چهار ماه سوم، دعایی برای پدر و مادر به شمار می‌آید. این روایت به معنای آن است که مهارت‌های ارتباطی با خداوند، پیامبر^(ص) و خانواده جزو فطریات است و در تربیت اهل بیت^(ع) این فطریات حفظ و رشد داده می‌شود. یعنی این سه گانه در نوجوان و جوان که در خانواده اهل بیت^(ع) رشد می‌کنند یقیناً تقویت می‌شود. این مهارت‌های تربیتی که محور اصلی است در واقع در راستای الگوی خدایی است. الگوی جالب تربیت سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و رفتاری در خانواده وجود دارد، بنابراین در نگاه ما همه کسانی که به یک مقطعی از رشد و اختیار رسیدند آگاهانه، عالمانه و با اختیار خودشان وارد حرکت کاروان شدند.

سفری دخترانه از روی اختیار

نخستین نکته‌ای که باید به آن توجه کرد این است که منابع تاریخی درباره نام، تعداد و سن دخترانی که در واقعه عاشورا حضور داشتند گزارشی نداده است و آماری نیست. اما یقین داریم که تعدادی از دختران نوجوان امام حسین^(ع) و امام حسن^(ع)، دختران اصحاب و دختران بنی هاشم در این کاروان حضور داشتند. آیا این دختران با اجبار در کاروان حضور داشتند یا با اختیار خود؟ سؤال مهمی که شاید برای افراد مختلف پیش بیاید. در پاسخ باید گفت در شیوه تربیتی اهل بیت^(ع)، برای فرزندان و همسران جایگاه ویژه‌ای در نظر گرفته شده است. امام حسین^(ع) در ۲۷ رجب از مدینه خارج شدند و تا ۹ ذی الحجه در مکه اقامت داشتند. در این فاصله زمانی، نوجوانان و جوانان همراه کاروان فرصت انتخاب داشتند که بمانند یا همراه شوند. بنابراین نمی‌توان گفت دختران و زنان صرفاً به دلیل نسبت خانوادگی، ناگزیر به حرکت بوده‌اند. امام حسین^(ع) دارای دخترانی هستند که نام آن‌ها را فاطمه می‌گذارند و در تاریخ فاطمه صغری و فاطمه کبری و همین‌طور پسرانشان که نامشان

